

Lögbinding lágmarkslauna

Frumvarp Kvennalistans um lög-bindingu lágmarkslauna hóf fyrir skömmu göngu sina um hefðbundna starfsvegi Alþingis. Ekki er útlit fyrir að sú ganga verði þrautalaus. Frumvarpið er nú til meðferðar hjá fjárhags- og viðskiptanefnd efri deildar Alþingis, og þegar þetta er skrifð er ekki ljóst hvenær eða hvort það á afturkvæmt þaðan.

Sultarlaun í velferðarþjóðfélagi

Frumvarpið, sem fyrst var flutt í lok síðasta þings og felur í sér að óheimilt verði að greiða lægri laun hér á landi fyrir 40 dagvinnustundir á viku en 30 þúsund krónur á mánuði, er viðbrögð Kvennalistans við þeim kjarasamningum sem aðilar vinnumarkaðarins gerðu með sér snemma á þessu ári. Í þessum kjarasamningum var ekki tekið á lægstu laununum og stórum hópi fólks áfram skómmtuð laun sem ekki er hægt að framfleyta sér af.

Lægstu grunnlaun fyrir 40 stunda vinnuviku eru nú samkvæmt þessum kjarasamningum rúmlega 19 þúsund kr. á mánuði. Framfærslukostnaður visitolufjölskyldunnar, sem telur hjón og 1,66 börn, er hins vegar um 87 þúsund kr. á mánuði. Út frá því má ætla að framfærslukostnaður einstaklings sé ekki undir 30 þús. kr. á mánuði.

Hvað sem líður yfirborgunum af margvislegu tagi liggur ljóst fyrir að fjölmargir launþegar, þar á meðal stærsti hluti kvenna á vinnumarkaði, hafa innan við 30 þúsund kr. á mánuði í grunnlaun og geta því ekki

framfleytt sér af afrakstri fullar dagvinnu. Ómaeld vinna, sem óhákvæmilega bitnar á heilsufari og

laununum ýttu kjarasamningarnir í febrúar sl. jafnframt undir áfram-haldandi þróun þess tvöfalta launa-

ekki setið aðgerðalausir hjá, heldur ber þeim skylda til að grípa til þeirra ráða sem tryggt geta að allir lands-

Kjallarinn

**Sigríður
Dúna
Kristmundsdóttir**
þingkona Kvennalistans

fjölskyldum þeirra sem í hlut eiga, er þess vegna eina leið fjölmargra til að láta enda ná saman, þ.e. þeirra sem ekki kikna undan byrðinni og leita á náðir opinberra stofnana með afkomu sina. Slíkt ástand er ekki með nokkrum móti verjandi í íslensku velferðarþjóðfélagi.

Skyldur Alþingis
Með því að taka ekki á lægstu

„Pegar ástandið í þjóðfélaginu er svo orðið þannig að áætlað er að 8–24% fjölskyldna á Íslandi búi við afkomu sem telst undir fátæktarmörkum þá er ljóst að kjörnir fulltrúar á Alþingi geta ekki setið aðgerðalausir hjá, . . .“

kerfis sem hér hefur þrifist um árabil. Lágu taxtarnir gera atvinnurekendum kleift að borga þeim starfsmönnum sínum sem þeir kjósa aukalega framhjá því sem samið var um. Er enginn vafí á því að þessi þróun bitnar ekki hvað sist á konum, m.a. vegna þess að sá skilningur er enn almennt ekki viðtekinn í íslensku þjóðfélagi að konur séu fyrirvinnur engu síður en karlar.

Verkalýðshreyfing sem þannig semur, sem ekki gætir hags þeirra lægst launuðu og sem ekki hefur reynst þess megnug eða ekki viljað sporna við jafnri prósentuhækku launa upp allan launastigann, er verkalýðshreyfing sem ekki er vanda sínum vaxin. Pegar ástandið í þjóðfélaginu er svo orðið þannig að áætlað er að 8–24% fjölskyldna á Íslandi búi við afkomu sem telst undir fátæktarmörkum þá er ljóst að kjörnir fulltrúar á Alþingi geta

menn hafi a.m.k. fyrir brýnustu nauðsynum með launum fyrir fulla vinnu.

Þess vegna leggur Kvennalistinn til að Alþingi tryggi að engum séu greidd lægri laun hér á landi fyrir fulla vinnu en sem nægi einstaklingi til framfærslu. Þannig vill Kvennalistinn tryggja þann lágmarksrétt hvers vinnandi manns að geta framfleytt sjálfum sér af afrakstri fullrar dagvinnu. Slík lagasetning skerðir ekki rétt aðila vinnumarkaðarins til svonefndra frjálsra kjarasamninga.

Eftir sem áður er það í þeirra höndum að semja um almenn launakjör í landinu og ábyrgðin á komandi kjarasamningum er hjá þeim eins og lög gera ráð fyrir.

Ekki dýrt að hækka lægstu launin

Það nöturlegasta við hað ástand

sem nú ríkir í launamálum hér á landi er e.t.v. sú staðreynið að það kostar í raun ekki mikil að hækka lægstu launin í 30 þúsund kr. á mánuði. Skv. lauslegum áætlunum þjóðhagsstofnunar hefði slík hækku lægstu launa ekki í för með sér nema 3–5% hækkan á heildarlaunkostnaði atvinnurekstrarins í landinu miðað við heilt ár. Hækkan lægstu launa er því hvorki dýr né líkleg til að hleypa verðbólgunni á skrifð á nýjan leik. Hún hefði hins vegar í för með sér allt að fjórðungs hækkan á dagvinnulaunum þess 35 þúsund manna hóps, að meirihluta til kvenna, sem í dag býr við laun sem eru innan við 30 þúsund kr. á mánuði.

Sultarlaunin er því ekki hægt að afsaka með því að það kosti svo mikil að hækka þau, né er hægt að afsaka þau með bágu efnahagsástandi, eins og alsíða er hér á landi. Ekki er heldur hægt að afsaka þau með því að atvinnureksturinn geti ekki borið hærri launakostnað, kostnaðurinn er lítt og auk þess getur sá atvinnurekstur tæpast staðið undir nafni sem ekki getur borgað laun fyrir fulla dagvinnu sem nægja til einstaklingsframfærslu.

Lágu launin eiga sér enga afsökun, þau eru síðleysi.

Töluverð viðbrögð hafa orðið við þessu frumvarpi Kvennalistans og verður fjallað um þau í grein sem birtast mun í blaðinu á morgun.

Sigríður Dúna Kristmundsdóttir